

καὶ οἱ πρὸ αὐτοῦ ἀποβιώσαντες. Ἡ διαδοχὴ πρέπει νὰ νοηθῇ ὡς πραγματοποιουμένη καὶ ἄνευ ὑλικῶν ἀγαθῶν. Εἶναι διὰ τοῦτο αὐτονόητον, ὅτι ὁ λαμβάνων τὴν περιουσίαν τοῦ ἀποβιοῦντος κατ' ἀνάγκην καθίστατο καὶ διάδοχός του. Ἡ δὲ νύοθεσία ἢ ἡ κατάλειψις τῆς περιουσίας εἰς ἄλλον, ἐν περιπτώσει ἀνυπαρξίας τέκνων καὶ ἀμέσων κατιόντων ἄλλων, δὲν ἔχει ἄλλην ἔννοιαν ἐκτὸς τῆς προσπαθείας τοῦ ἀποβιοῦντος, ὅπως ἀφήσῃ κληρονόμον ὄντα συγχρόνως καὶ διάδοχον. Ἡ συνέχισις τῆς προσωπικότητός του εἶναι ἐκεῖνη ἣτις κυρίως τὸν ἐνδιαφέρει. Διὰ τοῦτο ἀκριβῶς εἰς τὸ κατωτέρω δημοσιευόμενον 214, τοῦ ἔτους 1697, στίχ. 9-10, ἡ ἐνδιαφερομένη φέρεται λέγουσα: δὲν ἔκαμε παιδίον νὰ ἔχει εἰς παρηγορίαν καὶ ἐλπίδα τῆς διὰ κληρονόμον. Ἡ ἔννοια τοῦ κληρονόμου εἶναι ἐνταῦθα προφανῶς ἡ τοῦ κληρονόμου καὶ διαδόχου. Διότι παρηγορίαν καὶ ἐλπίδα δι' αὐτὴν μόνον ὁ διαδεχθησόμενος ταύτην καὶ συνεχίζων διὰ τοῦτο τὴν προσωπικότητά της ἦτο δυνατόν νὰ ἀποτελῇ καὶ οὐχὶ ἐκεῖνος, εἰς τὸν ὅποιον θὰ περιήρχετο ἀπλῶς ἡ περιουσία της, τὸ ὅποιον ἐπὶ τέλος δὲν τὴν ἐνδιαφέρει ἀπολύτως. Οὕτως ἀποδεικνύεται συνεχιζομένη ἡ ἀρχαία ἐλληνικὴ ἀντίληψις περὶ τῆς συνεχίσεως τῆς οἰκογενείας καὶ τοῦ οἰκογενειακοῦ δεσμοῦ, ὅστις μόνον διὰ τοῦ διαδόχου ἐπιτυγχάνεται. Ὅρθως δὲ ὁ H. KRELLER, ἐνθ' ἄνωτ., *Κληρονόμος* κ.τ.λ. ἰσχυρίζεται ὅτι ἡ ἔννοια τοῦ διαδόχου καθίσταται ἐναργεστέρα, ἂν ἀποβλέψωμεν εἰς τὸ δημόσιον δίκαιον εἰς ὃ ὁ μεταγενέστερος τὰς αὐτὰς μὲ τὸν προκάτοχον ἐξουσίας περιβαλλόμενος ἄρχων ἀποκαλεῖται διάδοχος τοῦ πρώτου. Ὑπενθυμίζομεν καὶ τὸν σημερινὸν ὅρον, καθ' ὃν ὁ εἰς ὃν μεταβιβάζεται ὁ θρόνος καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ βασιλέως ἢ τοῦ ἀνωτέρου ἄρχοντος, π. χ. προέδρου δημοκρατίας, δὲν καλεῖται κληρονόμος ἀλλὰ διάδοχος αὐτοῦ.

4

ΕΚ ΤΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΓΡΥΠΑΡΗ

Φύλλον χάρτου
0,465 × 0,330

Μάρτιος τοῦ ἔτους 1778
Κωνσταντινούπολις

Διὰ τοῦ παρόντος πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ γράμματος δηλοῦται, ὅτι ὁ (Ἀγάπιος Γρυπάρης) ἱερώτατος μητροπολίτης Κυζίκου καὶ ἑξαρχος παντὸς Ἑλλησπόντου, ὅτε διὰ κοινῆς συνοδικῆς ἐκλογῆς μετετέθη ἀπὸ τῆς μητροπόλεως Σερραίων εἰς τὴν τῆς Κυζίκου, ἀνεδέχθη τὸ παλαιὸν χρέος τῆς τελευταίας ταύτης ἀνερχόμενον εἰς τριάκοντα δύο χιλιάδες γρόσια, ὑποσχεθεὶς νὰ καταβάλῃ καὶ τοὺς δεδουλευμένους τόκους· ὑπεσχέθη δ' ἐπὶ πλέον νὰ καταβάλῃ ὡς φιλότιμον διὰ τὴν μετάθεσίν του εἰς τὴν νέαν ἐκκλησιαστικὴν ἐπαρχίαν ἑπτὰ χιλιάδες πεντακόσια γρόσια εἰς τὸ κοινὸν τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Ἐν συνεχείᾳ λοιπὸν πρὸς τὴν συμφωνίαν ταύτην ἀνεδέχθη τὸ παλαιὸν χρέος τῆς Κυζίκου, συνιστάμενον ἐξ ὁμολογιῶν ὑπογεγραμμένων ὑπὸ τοῦ προκατόχου του κὺρ Γερασίμου, ἀντιπροσωπευουσῶν ποσὸν εἴκοσιν ἑπτὰ χιλιάδων γροσίων· ἐπὶ καταβολῇ δὲ εἰς τὸ κοινὸν πέντε χιλιάδων γροσίων εἰς μετρητὰ ἔναντι τῶν ἐξήκοντα τεσσάρων πονγ-

γίων, ὑπεγράφησαν συνοδικῶς αὐλικάι ὁμολογίαι ἀντιπροσωπεύουσai τὸ τελευταῖον τοῦτο ποσόν. Δηλοῦται δὲ προσέτι, ὅτι ὁ Ἀγάπιος κατέβαλεν ἕξ ἰδίων καὶ ἑπτὰ χιλιάδας πεντακόσια γρόσια ἐπὶ πλεόν τοῦ ὑπ' αὐτοῦ καταβληθέντος εἰς τὸ κοινὸν φιλοτίμου ἐπὶ τῷ διορισμῷ του εἰς τὴν πρώτην του ἐκκλησιαστικὴν ἐπαρχίαν, τὴν τῶν Σερρών. Πλὴν ὅμως αὐτῶν κατέβαλε καὶ τοὺς δεδουλευμένους τόκους τῶν ἐξήκοντα τεσσάρων πουγγίων, ἐξοφλήσας τοιουτοτρόπως τελείως. Ἀναδεχθεῖς ἐπομένως τὸ παλαιὸν χρέος τοῦ Κυζίκου, συμφώνως πρὸς τὴν συνοδικὴν ἀπόφασιν καὶ καταβάλων τοὺς δεδουλευμένους τόκους τοῦ ἐν λόγῳ χρέους καθὼς καὶ τὸ ὀρισθέν, ὅπως μετρηθῇ εἰς τὸ κοινὸν φιλότιμον, ἐξώφλησε τελείως καί, οὐδὲν ὀφείλων, δὲν δύναται νὰ ἐνοχληθῇ εἰς τὸ μέλλον ἔνεκεν οἷου-δήποτε ἄλλου ἀναφανησομένου χρέους τοῦ προκατόχου του, εἴτε αὐλικοῦ εἴτε προσωπικοῦ. Τὸ ἔγγραφον φέρει ἐν ἀρχῇ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Πατριαρχοῦ Κυπριανοῦ καὶ ἐν τέλει τὰς ὑπογραφὰς δώδεκα συνοδικῶν.

Τὸ παρὸν ἔγγραφον εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον μνημονεύει τὸ 81 ἐν στίχ. 8-9 καὶ ἐπομένως προηγεῖται αὐτοῦ. Καταχωρίζεται ὅμως εἰς τὰς «Προσθήκας», διότι ὁ ἰδιοκτήτης τῆς συλλογῆς κ. Γ. Μαριδάκης μοὶ τὸ παρέδωκεν ἀφοῦ πλεόν εἶχεν ἐκτυπωθῇ τὸ ἀρχεῖον τῆς οἰκογενείας Γρυπάρη. Εἶναι δὲ τὸ ἔγγραφον τοῦτο ἐπίσημον, ὡς ἐκδεδομένον ὑπὸ τῆς Πατριαρχικῆς καγκελλαρίας καὶ φέρον τὰς ὑπογραφὰς τοῦ Πατριαρχοῦ Κυπριανοῦ καὶ δώδεκα συνοδικῶν. Ἄλλως τε ἐν στίχῳ 24 ἀποκαλεῖται *πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν γράμμα*. Ὁ Κυπριανὸς ἀνῆλθεν εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους 1708, παυθεὶς τὸν Μάϊον τοῦ 1709: Μ. ΓΕΛΕΩΝ, *Πατριαρχικοὶ πίνακες*, Κωνσταντινούπολις 1885 σελ. 617 ἐπ. Ἀποδεικνύει δὲ τὸ παρὸν ἔγγραφον: α) ὅτι ὁ Ἀγάπιος Γρυπάρης μετετέθη ἐκ Σερρών εἰς τὴν μητρόπολιν Κυζίκου περὶ τὰ τέλη τοῦ Φεβρουαρίου 1778 ἢ πάντως περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους αὐτοῦ. Σημειωθήτω, ὅτι τὸ Τσαοὺς μοναστήρι, περὶ οὗ ὁμιλεῖ τὸ ἐν σελ. 329 (ἀνωτέρω) μνημονευόμενον ἔγγραφον παρὰ Μ. ΚΑΛΙΝΔΕΡΗ, *Τὰ λυτὰ ἔγγραφα τῆς Δημοτικῆς Βιβλιοθήκης Κοζάνης 1676-808*, Θεσσαλονίκη 1951 σελ. 43, 27 εἶναι ἡ Μονὴ Βλαττάδων, ἣτις ἔκειτο ἐν Θεσσαλονίκῃ εἰς τὴν συνοικίαν Ἀσωμάτων, ἥτοι τὴν σημερινὴν συνοικίαν τῶν Ταξιαρχῶν: Ι. ΒΑΣΔΡΑΒΕΛΛΗ, *Ἱστορικὰ Ἀρχεῖα Μακεδονίας. Γ'.* Ἀρχεῖον Μονῆς Βλαττάδων, 1466-1839, Θεσσαλονίκη 1955 σελ. η'. β) ὅτι *φιλότιμα* κατέβαλλον πάντοτε οἱ ἀρχιεπίσκοποι πρὸς τὸ πατριαρχεῖον ἐπὶ τῇ μεταθέσει αὐτῶν ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην ἀρχιεπισκοπὴν καὶ δὲν περιορίζοντο μόνον εἰς εἰσφορὰς καταβαλλομένας πρὸς τοὺς ἐπισκόπους (ἀνωτ. σελ. 331/332). Τὸ ἔγγραφον ἄλλως τε σαφῶς λέγει, ὅτι ὁ Ἀγάπιος ἐπλήρωσε καὶ τὰ συμφωνηθέντα δοθῆσαι ἕξ ἰδίων αὐτοῦ εἰς τὸ κοινὸν ἑπτὰ χιλιάδες καὶ πεντακόσια γρόσια, ἐκτὸς δηλαδὴ τοῦ ληφθέντος εἰς τὸ κοινὸν φιλοτίμου ἀπὸ τῆς πρώτης αὐτοῦ ἐπαρχίας *σερρών* (στίχ. 13-14): ὅπερ σημαίνει ὅτι ὁ Ἀγάπιος εἶχε καταβάλει ἤδη διὰ τὸν διορισμόν του ἢ διὰ τὴν μετάθεσίν του εἰς τὴν ἀρχιεπισκοπὴν Σερρών ὡς *φιλό-*

τιμον, πρὸ τῆς μεταθέσεώς του εἰς τὴν τῆς Κυζίκου, καὶ ἄλλο χρηματικὸν ποσόν. Ἐν σχέσει πρὸς τὰ φιλότιμα, περὶ ὧν ἐν 81, βλέπε καὶ Δ. ΓΡΗΓ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ, *Ἱστορία τῶν Ἀθηναίων. Τουρκοκρατία. Περίοδος πρώτη 1458-1687*, 2, Ἀθῆναι 1890, σελ. 168 ἐπ.

Ὁ Ἀγάπιος διὰ τοῦ παρόντος ἐξοφλεῖ τοῦτο δὲ πράττει καταβάλλων ἑπτὰ χιλιάδας πεντακόσια γρόσια ὡς φιλότιμον (στίχ. 13) καὶ πέντε χιλιάδες γρόσια (στίχ. 11) ἔναντι τοῦ συνολικοῦ χρέους τοῦ προκατόχου αὐτοῦ Γερασίμου, ἀνερχομένου εἰς ἐξήκοντα τέσσαρα πουργία, ἥτοι τριάκοντα δύο χιλιάδες γρόσια, ὑπολογιζομένου ἐκάστου πουργίου πρὸς πεντακόσια γρόσια. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ὑπεγράφησαν συνοδικῶς αὐλικαὶ ὁμολογίαι ἐξήκοντα τεσσάρων πουργίων (στίχ. 12). Ἐναντι ὅμως τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τῶν τριάκοντα δύο χιλιάδων γροσίων, ὁ Ἀγάπιος ἐμέτρησεν εἰς τὸ κοινὸν τῆς Ἐκκλησίας πέντε χιλιάδες γρόσια (στίχ. 11), ἐνῶ τὸ ὑπόλοιπον ποσὸν τοῦ παλαιοῦ χρέους ἐκ τῶν εἴκοσιν ἑπτὰ χιλιάδων γροσίων ἔμεινεν εἰς ὁμολογίας ὑπογεγραμμένας ὑπὸ τοῦ προκατόχου αὐτοῦ Γερασίμου (στίχ. 10). Ἐπλήρωσε δὲ ὁ Ἀγάπιος ἐπὶ πλεόν καὶ τοὺς δεδουλευμένους τόκους τῶν ἐξήκοντα τεσσάρων πουργίων (στίχ. 15). Παρὰ ταῦτα ὅμως καὶ παρὰ τὴν δοθεῖσαν αὐτῷ ἐξόφλησιν διὰ τοῦ παρόντος, ὑπεχρεώθη βραδύτερον νὰ καταβάλῃ καὶ ἄλλα χρεὴ τῆς Κοινότητός του, ἀναγόμενα εἰς τὸν αὐτὸν προκατόχον του Γερασίμον, περὶ ὧν ὁμιλεῖ τὸ ἔγγραφον 81.

1^η X. 1 Κυπριανὸς ἐλέφ θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

2^η X. 2 † Διὰ τοῦ παρόντος ἡμετέρου πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ γράμματος γίνεται δῆλον, ὡς ὁ Ἱερώτατος μ(η)τροπολίτης
3 κυζίκου, ὑπέρτιμος καὶ ἑξαρχος παντὸς ἐλλησπόντου, ἐν ἀγίῳ πα(τρί) ἀγαπητός
ἀδελφὸς καὶ συλλειτουργὸς περιπόθητος
4 τῆς ἡμῶν μετριότητος μετατεθεὶς ἀπὸ τῆς μ(η)τροπόλεως σερρῶν, ἐπὶ τὴν ἀγιω-
τάτην μητρόπολιν ταύτην διὰ κανονικῶν
5 ψήφων, καὶ κοινῆς προσκλήσεως, καὶ συνοδικῆς ἐκλογῆς, συνεφώνησεν ὅπως
ἀναδεχθῇ τὴν ἐν τῷ
6 κώδικι ποσότητα τοῦ παλαιοῦ χρέους τῆς ἐπαρχίας ταύτης κυζίκου δηλαδὴ τὰ
τριάκοντα δύο χιλιάδες γρόσια
7 καὶ ἀπολογηθῇ τὰ δεδουλευμένα χρονικά τε καὶ μηνιαῖα διάφορα τοῦ αὐτοῦ
χρέους πρὸς τοὺς δανειστάς, πληρώσῃ
8 δὲ καὶ εἰς τὸ κοινὸν τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χ(ριστ)οῦ μεγάλης ἐκκλησίας λόγῳ φι-
λοτιμίας τῆς ἥς ἐδέξατο ἐπαρχίας ταύτης
9 ἑπτὰ χιλιάδας πεντακόσια γρόσια. κατὰ γοῦν τὴν συμφωνίαν καὶ ἀπόφασιν ταύ-
την ἀναδέξατο παλαιὸν